

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА**

**КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список**

Випуск 1

**Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року**

КИЇВ 2025

УДК 008
К 90

Укладачі: **О. Ф. Білоконь**
Т. Б. Благодарєва
О. В. Паніматченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип. 1, 2025 / уклад. О. Ф. Білоконь, **К 90** Т. Б. Благодарєва, О. В. Паніматченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ; М-во культури та інформ. політики України, НБУ імені Ярослава Мудрого, Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2025. – 46 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Здоровило, Тарас. Україна втратила на війні 147 митців та 95 медійників – Мінкульт [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187684/>.

Про дані МКСКУ щодо загиблих через російську агресію в Україні митців та журналістів, а також про кількість постраждалих пам'яток культурної спадщини.

2. Кривда, Наталія. Корпоративна культура та її зв'язок з національною [Електронний ресурс] / Наталія Кривда ; редакторка Світлана Андреева // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

https://lb.ua/culture/2025/01/21/656193_korporativna_kultura_ii_zvyazok_z.html.

Основні тези відкритої лекції культурного проєкту «Чи впливає національна культура на культуру корпоративну?» культурологині, голови наглядової ради Укр. культурного фонду Н. Кривди.

3. Нестелєєв, Максим. Культурні підсумки 2024 року [Електронний ресурс] / Максим Нестелєєв // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 1 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.01.2025.

<https://tyzhden.ua/kulturni-pidsumky-2024-roku/>.

4. Петренко, Тетяна. Дискредитовані премії й провальні програми держзакупівель: літературні скандали 2024 [Електронний ресурс] / Тетяна Петренко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 7 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.01.2025.

<https://chytomo.com/dyskredytovani-premii-j-provalni-prohramy-derzhzakupivel-literaturni-skandaly-2024/>.

Історія культури

5. Корнієнко, Олег. «Ці люди були європейцями», – Олег Корнієнко про українську еліту Східної Слобожанщини [Електронний ресурс] / Олег Корнієнко ; [розмовляла] Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 13 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 14.01.2025.

<https://tyzhden.ua/tsi-liudy-buly-ievropejsiamy-oleh-korniienko-pro-ukrainsku-elitu-skhidnoi-slobozhanshchyny/>.

Історик, військовослужбовець про культурне та соціальне становлення Слобожанщини, коли сформувався цей регіон і яка у цьому роль козацтва, що приносила сюди Росія та як позиціонувала себе слобідська еліта.

Див. № 27, 64.

Культура і суспільство

6. Малко, Роман. Українці пишаються своїм громадянством та символами і не хочуть нікуди виїжджати [Електронний ресурс] : [дані опитування фонду

«Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва та соціологічної служби Центру Разумкова щодо ставлення українців до державних символів та української мови] / Роман Малко // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://tyzhden.ua/ukraintsi-pyshaiutsia-svoim-hromadianstvom-ta-symvolamy-i-ne-khochut-nikudy-vyizhdzhaty/>.

7. Тимошук, Ярослава. «Холодний душ для Кадочникової»: реакції мовного омбудсмена та спільноти на виступ акторки російською [Електронний ресурс] / Ярослава Тимошук // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 14 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.01.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/kadochnykova-mova-ombudsmen-reaktsiyi/33275689.html>.

Про відмову акторки театру та кіно н. а. України Л. Кадочникової говорити українською на церемонії вручення премії Нац. спілки кінематографістів України ім. С. Параджанова серед професійних дебютів за 2024 р. та різні реакції на цю ситуацію.¹

Див. № 42.

Культура і держава. Культура і влада

8. Остапа, Світлана. Жодних поступок у мовних, культурних і релігійних питаннях у позиції України не буде. Моніторинг роботи комітету [Верховної Ради України з питань] гуманітарної та інформполітики за друге півріччя 2024 року [Електронний ресурс] / Світлана Остапа // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://detector.media/infospace/article/236893/2025-01-10-zhodnykh-postupok-u-movnykh-kulturnykh-i-religiynykh-pytannyakh-u-pozytsii-ukrainy-ne-bude-monitoryng-roboty-komitetu-gumanitarnoi-ta-informpolityky-za-druge-pivrichchya-2024-roku/>.

Див. № 136, 181.

Інформаційна політика

9. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] не зовсім задоволені досягненнями телемарафону «Єдині новини» [Електронний ресурс] : [коментар міністра Миколи Точицького в інтерв'ю «Карп'як на Суспільному»] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3951844-u-mksk-ne-zovsim-zadovoleni-dosagnennami-telemarafonu-edini-novini.html>.

Див. № 70, 72, 84.

¹ Див. також: Найденко, Юлія. «Підіграє російським нарративам». У Мережі засудили [акторку театру та кіно народну артистку України] Ларису Кадочникову [за відмову виступати зі сцени українською мовою на церемонії вручення премії Національної спілки кінематографістів України ім. Сергія Параджанова], а у Спілці кінематографістів виступили на її захист [Електронний ресурс] / Юлія Найденко // NV: [сайт]. 2025. 14 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.01.2025.

<https://nv.ua/ukr/kultura/skandal-z-larisoyu-kadochnikovoyu-u-merezhi-zasudili-jiji-rishennya-govoriti-zi-sceni-rosiyskoyu-50481524.html>.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

10. Довженко, Отар. Призупинення американської фінансової допомоги українським медіа – це погана подія [Електронний ресурс] / Отар Довженко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 25 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://detector.media/community/article/237573/2025-01-27-pryzupynennya-amerykanskoj-finansovoi-dopomogy-ukrainskym-media-tse-pogana-podiya/>.

Про можливі наслідки скорочення чи припинення фінансової допомоги українським медіа та дослідження «Донорське поле підтримки для медіа в Україні», яке у 2024 р. підготував Львівський медіафорум.

11. Медіатравма, освітні втрати, Ш. Чому медіаграмотність має бути базовою навичкою [Електронний ресурс] / Альона Романюк, Любов Найдьонова, Дмитро Хоркін [та ін.] ; [записали] Марина Баранівська, Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.01.2025.

<https://ms.detector.media/trendi/post/37177/2025-01-10-mediatravma-osvitni-vtraty-shi-chomu-mediagramotnist-maie-buty-bazovoyu-navychkoyu/>.

Засновниця ініціатив «По той бік новин» і «НотаЄнота», заступниця директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, член правління Суспільного мовлення, відповідальний за платформи телебачення, радіо та диджитал та інші експерти про підсумки 2024 р. і тенденції у поширенні медіаграмотності в Україні на 2025 р.

12. Одарченко, Катерина. Нейтралітет чи капітуляція? Як Росія намагається нав'язати свої умови через дезінформацію [Електронний ресурс] / Катерина Одарченко // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 8 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.01.2025.

<https://tyzhden.ua/nejtralitet-chy-kapituljatsija-ukr-rosija-namahajetsia-nav-iazaty-svoi-umovy-cherez-dezinformatsiju/>.

13. Штучний інтелект, телеграм, повернення політики. Головні виклики 2025 року [Електронний ресурс] / Ольга Кравченко, Вадим Міський, Ганна Красноступ [та ін.] ; [розмовляли] Марина Баранівська, Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 6 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.01.2025.

<https://ms.detector.media/trendi/post/37128/2025-01-06-shtuchnyy-intelekt-telegram-povernennya-polityky-golovni-vyklyky-2025-roku/>.

Керівниця Нац. проєкту з медіаграмотності «Фільтр», програмний директор ГО «Детектор медіа», директорка департаменту інформаційної політики та інформаційної безпеки МКСКУ та інші експерти про торішні досягнення та провали в поширенні медіаграмотності та з якими викликами українці зіткнуться в 2025 р.

14. Horodenko, Lesia. Increasing trust in information among high school students through media literacy training = Підвищення довіри до інформації серед учнів старшої школи через тренінги з медіаграмотності / Lesia Horodenko, Yevhen Tsymbalenko, Mariia Tsymbalenko // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 10. – С. 20–28; № 11. – С. 15–22.

[http://visnyk.ukrbook.net/article/view/315155.](http://visnyk.ukrbook.net/article/view/315155)

[http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320521.](http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320521)

Досліджено, як учні старшої школи здобувають інформацію та чи готові критично оцінювати новини, які споживають. Розглянуто вплив медіа грамотності на рівень довіри до інформації серед старшокласників, які використовують новини з різних джерел – від соціальних мереж до медіа.

Див. № 72.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

День Соборності України

15. В Азербайджані [м. Закаталі] до Дня Соборності України вшанували пам'ять Тараса Шевченка [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3950524-v-azerbajdzani-do-dna-sobornosti-ukraini-vsnuvali-pamat-tarasa-sevcenka.html>.

16. В Іспанії [у м. Валенсії до Дня Соборності України] українці провели акцію пам'яті «Порожні стільці» [з метою вшанування загиблих і зниклих безвісти під час розпочатої росією війни] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3953710-v-ispanii-ukrainci-proveli-akciu-pamati-porozni-stilci.html>.

17. Презентація національної теми «Соборність української нації у світовому просторі» [у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці] [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://ukrpohliad.org/culture/prezentacziya-nacziionalnoyi-temy-sobornist-ukrayinskoyi-nacziyi-u-svitovomu-prostori.html>.

18. У Києві в День Соборності [України в Національному музеї історії України у Другій світовій війні] відкрили виставковий проєкт «Віттар Свободи» : (фоторепортаж) [Електронний ресурс] / підгот. Анна Конюченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 22 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.01.2025.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/u-kijevi-u-den-sobornosti-vidkrili-vistavkovij-projekt-vivtar-svobodi-fotoreportazh.html>.

19. У Нідерландах [м. Амстердамі] до Дня Соборності України утворили живий «Ланцюг єдності» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3950909-u-niderlandah-do-dna-sobornosti-ukraini-utvorili-zivij-lancug-ednosti.html>.

20. У Празі [Чехія] утворили «Ланцюг єдності» з нагоди Дня Соборності України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3950513-u-prazi-utvorili-lancug-ednosti-z-nagodi-dna-sobornosti-ukraini.html>.

21. У Соборності – велич і міць України [Електронний ресурс] // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. (№ 5–6). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/politika/50892.php>.

Презентація книжкової експозиції «У Соборності єдність, велич і міць України» в Одеській нац. наук. бібліотеці.

22. У США [(м. Дженкінтаун) представники Філадельфійського відділення Українського конгресового комітету Америки] провели заходи з нагоди Дня Соборності України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3950552-u-ssa-proveli-zahodi-z-nagodi-dna-sobornosti-ukraini.html>.

Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту

23. Глебова, Ірина. Картина з незвичною історією [Електронний ресурс] / Ірина Глебова ; записала Марія Гудима // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 січ. (№ 7–8). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/50898.php>.

Заступниця директора з наукової роботи Одеського музею західного і східного мистецтва, мистецтвознавиця про результати дослідження картини «Пейзаж з будинками» з фондів музею, трагічні долі її автора Е. Дессауера та дарувальників.

24. У Києві [виставковому центрі «Жива пам'ять» Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр»] відкрилася виставка «Українсько-єврейське століття: фотографії та історії 1920–2024» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3952944-u-kievi-vidkrilasa-vistavku-ukrainskoevrejske-stolittya-fotografii-ta-istorii-19202024.html>.¹

Різдвяні та новорічні свята

25. Катаєва, Марія. Собор божественних пісень: у Софії Київській [Національному заповіднику «Софія Київська»] триває різдвяна виставка унікальних артефактів. Фото [Електронний ресурс] : [про експозицію

¹ Див. також: Українсько-єврейське століття: у Києві відкрили виставку фотографій та історій 1920–2024 років [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. 2025. 27 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.01.2025. <https://history.rayon.in.ua/news/778217-ukrainsko-evreyske-stolittya-u-kievi-vidkrili-vistavku-fotografii-ta-istoriy-19202024-rokiv>.

міжмузейного виставкового проєкту «Собор Божественних пісень», представленого спільно з Національним заповідником «Києво-Печерська лавра»] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106879/>.

26. Максимець, Марічка. Як зірка Михайла Алексеєнка об'єднала старе і нове у виставковому проєкті «Під рідвяною зіркою» [Електронний ресурс] / Марічка Максимець // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2025. – 11 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.01.2025.

<https://liroom.com.ua/news/pid-rizdvianoiu-zirkoiu-interwiev/>.

Міжмузейний виставковий проєкт «Під рідвяною зіркою» у Нац. музеї «Київська картинна галерея», створений спільно з Нац. музеєм народної архітектури та побуту України та ініціативою «Крафтове Різдво» від Kredobank.

Краєзнавство

27. Гуш, Юлія. У Харкові відбувся Безпековий форум. Чому варто знати минуле Курщини та інших слобідських земель? [Електронний ресурс] / Юлія Гуш // Люк : [інтернет-вид.]. – 2025. – 15 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.01.2025.

<https://lyuk.media/city/forum-kursk/>.

Про збірку «Історичний портрет Слобідської України: Курщина», присвячену учасникам операції Сил оборони України в Курській обл. та представлену каталогом виставки «За межею свого рідного краю», що відкрилась у м. Києві 6 вересня 2024 р., та її презентацію на спеціальному засіданні Харківського Безпекового форуму, організованому Нац. музеєм історії України у Другій світовій війні (м. Київ) та інформаційним агентством «Майдан Моніторинг».

Див. № 5.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

28. Бернакевич, Леся. Львів'яни провели літературний вечір з доброчинності: благодійний збір на відновлення Будинку письменників у Києві [пошкодженого під час дронової атаки РФ] [Електронний ресурс] / Леся Бернакевич // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/lviv-iany-provely-literaturnyj-vechir-z-dobrochynnosti-blahodijnyj-zbir-na-vidnovlennia-budynku-pysmennykiv-u-kyievi/>.

29. Галенко, Катерина. Виставка з благодійною місією [Електронний ресурс] / Катерина Галенко // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. (№ 5–6). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/50885.php>.

Благодійна виставка «Моя Україна» робіт художниці О. Погрібної в Музеї української книги Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського.

30. Допоможемо українським бібліотекам разом! [Електронний ресурс]// Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 6 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/dopomozhemo-ukrainskym-bibliotekam-razom/>.

Про портал ГО «Експеримент» – онлайн-платформу для культурних та соціальних проєктів та його програму «Інформаційна підтримка бібліотек» для поповнення бібліотечних фондів України.

31. Здоровило, Тарас. Німецька компанія С. Vechstein передала 100 фортепіано для мистецьких шкіл України, фото [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187649/>.

32. Українську книгу в українські руки [Електронний ресурс] / Укр. інформ. служба // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://ukrpohliad.org/news/ukrayinsku-knygu-v-ukrayinski-ruky.html>.

Про благодійну діяльність видавництва «Українська видавнича справа» на деокупованих та прифронтових територіях, у військових частинах, зокрема поповнення фондів книгозбірень патріотичною літературою.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

33. Маркопольська, Тетяна. Мета – показати зранені душі: у Луцьку відкрили виставку робіт артстудії «Пятерня» [Електронний ресурс] / Тетяна Маркопольська // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 11 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.01.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/774409-meta-pokazati-zraneni-dushi-u-lutsku-vidkrili-vistavku-artpostril-mistetstvo-narodzhene-viynoyu>.

Про арттерапевтичні проєкти артстудії «Пятерня» та виставку «Артпостріл: мистецтво, народжене війною» художніх робіт ветеранів війни, членів їхніх сімей, учасників артстудії у Музеї сучасного укр. мистецтва Корсаків (м. Луцьк).¹

34. Музично-терапевтичний захід для покращення емоційного стану миколаївців відбувся у [Центральній міській] бібліотеці [ім. Марка Кропивницького. Організатор Фемілі Хелс Інтернешнл 360 – міжнародна гуманітарна організація, що допомагає цивільному населенню, яке постраждало від гуманітарної кризи] [Електронний ресурс] : [про проєкт] / Миколаїв. міська рада // Півд. правда : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.01.2025.

<http://www.up.mk.ua/uk/articles/150708>.

35. У Волинській обласній [універсальній науковій] бібліотеці [ім. Олени Пчілки] відкрили кімнату для батьків та дітей. [Проєкт реалізовано

¹ Див. також: Мистецтво в час війни набуває нових сенсів: у Луцьку презентували виставку «Артпостріл» [Електронний ресурс] / [Луцька міська рада] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. 2025. 11 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.01.2025. <https://www.volynnews.com/news/all/mystetstvo-v-chas-viyny-nabuvaye-novykh-sensiv-u-lutsku-prezentuvaly-vystavku-artpostril/>.

Літературною платформою «Фронтера» в межах проєкту «Адаптація та доступність: інклюзивна культура» від фонду ІЗОЛЯЦІЯ, що фінансується за програмою ЄС «Креативна Європа» та New Democracy Fund] [Електронний ресурс] / [Літ. платформа «Фронтера»] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2025. – 19 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-volynskiy-oblasniy-bibliotetsi-vidkryly-kimnatu-dlia-batkiv-ta-ditey/>.

Див. № 30, 115.

Робота з дітьми та молоддю

Див. № 14.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

36. Лаврів, Марія. Вчать людей не опускає руки: як працює перша інклюзивна «Сенсотека» у Львові [Електронний ресурс] / Марія Лаврів // #ШоТам : [сайт]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.01.2025.

<https://shotam.info/vchat-liudey-ne-opuskaty-ruky-iaak-pratsiuie-persha-inkliuzyvna-sensoteka-u-lvovi/>.

Про цифрову освіту для незрячих людей та інші інклюзивні ініціативи бібліотеки, а також поради для громадських закладів, як зробити свої приміщення безбар'єрними.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

37. Грушецький, Богдан. Ментальна окупація Криму: як на півострові століттями нищили українську ідентичність [Електронний ресурс] / Богдан Грушецький // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/mentalna-okupatsija-krimu-jak-na-pivostrovi-stolittjami-nishchili-ukrajinsku-identichnist.html>.

Про історичні, соціальні та культурні аспекти, які спричинили поступове витіснення української ідентичності в АРК, як формувалась і розвивалась українська громада в Криму за часів російської імперії та радянського періоду, байдужість українських політиків і чиновників до проблем української громади Криму після здобуття Україною незалежності 1991 р., сучасне становище української громади Криму в умовах російської окупації.

38. Дарморіз, Оксана. «Небачена сила». Про мистецтво, яке формує нову українську міфологію [Електронний ресурс] : [про виставку «Небачена сила», присвячену українському спротиву на окупованих територіях, що пройшла у містах Києві та Львові та стала важливим кроком у формуванні нової української міфології та національної ідентичності] / Оксана Дарморіз // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

https://tvoemisto.tv/news/nebachena_syla_yak_mystetstvo_formuie_novu_ukrainsku_mifologiyu_172652.html.

Див. № 113.

Мовні питання

39. Мокрик, Радомир. Колоніальна тінь: як українці повертають свою мову [Електронний ресурс] : [як русифікували Україну пів століття тому та як українську мову повертають нині] / Радомир Мокрик // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2025. – 18 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://sensormedia.com.ua/essays/kolonialna-tin-yak-ukrayinczi-povertayut-svoyu-movu/>.

40. Мосорко, Анастасія. Українська стає більш престижною: скільки громадян розмовляють нею вдома та вважають рідною [Електронний ресурс] : [результати опитування громадян фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова] / Анастасія Мосорко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 22 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://life.ppravda.com.ua/society/skilki-ukrajinciv-vilno-spilkuyutsya-ukrajinskoyu-vdoma-ta-na-roboti-opituvannya-306027/>.

41. Петренко-Цеунова, Ольга. Зміна тезауруса в гуманітаристиці [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 14 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.01.2025.

<https://tyzhden.ua/zmina-tezaurusu-v-humanitarnistytsi/>.

Про необхідність зміни термінологічного апарату у гуманітарних і суспільних галузях, зокрема обґрунтування змін деяких понять, які мають ідеологічний контекст.

42. Смолій, Андрій. Ніхто не хоче займатися стратегічною проблемою – вичищенням від «руського міра» в головах [Електронний ресурс] / Андрій Смолій // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://www.volyn.com.ua/news/282461-nikhto-ne-khoche-zaimatysia-stratehichnoiu-problemoiu-vychyshchenniam-vid-russkoho-mira-v-ho-lovakh>.

Громадський діяч, юрист, блогер, телеведучий про причини засилля російської мови та ідеології «руського міра» в українському суспільстві і владі та чому з цим необхідно боротися.

Відновлення та збереження національної пам'яті

43. Герасим'юк, Олена. «Єдиний шанс зберегти творчість – поширювати її». Інтерв'ю із засновниками проекту «Недописані» Оленою Герасим'юк та Євгеном Ліром [Електронний ресурс] / Олена Герасим'юк, Євген Лір ; [інтерв'ю вела] Карина Литвиненко // Люк : [інтернет-вид.]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://lyuk.media/behind-city/nedopysani/>.

Засновники ініціативи «Недописані» (проект про письменників, перекладачів, редакторів, видавців, бібліотекарів, промоутерів літератури, життя яких обірвала війна) про те, чому важливий цей проект та як допомогти зберегти відомості про людей літератури.

44. Гришина, Даша. Київ створює Концепцію пам'яті про Героїв російсько-української війни [Електронний ресурс] / Даша Гришина // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107666/>.

Про хід та учасників стратегічної сесії з розроблення Концепції меморіалізації у місті Києві учасників та подій російсько-української війни. Організатор заходу – Координаційна рада з підготовки та реалізації концепції, створена за ініціативи мера Києва В. Кличка.

45. Іщик, Тарас. Що не так з Національним військовим меморіалом? [Електронний ресурс] / Тарас Іщик // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/shcho-ne-tak-z-nacionalnim-viyskovim-memorialom-306104/>.

Бренд-дизайнер ЗСУ про ескізний проект Нац. військового меморіального кладовища архітектора С. Дербіна, його недоліки та чому не має бути поспіху у важливих питаннях військової меморіалістики.

46. Платонова, Анастасія. Національний військовий меморіал: як непрозорі тендери та відсутність чіткої комунікації вчергове руйнують довіру до держави [Електронний ресурс] / Анастасія Платонова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://detector.media/infospace/article/237542/2025-01-27-natsionalnyy-viyskovyy-memorial-yak-neprozori-tendery-ta-vidsutnist-chitkoi-komunikatsii-vchergove-ruynuyut-doviru-do-derzhavy/>.

Див. № 79, 145.

Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму

47. Кишиневський, Микита. Кабмін [Кабінет Міністрів України] перейменував у Криму низку географічних об'єктів: нові назви [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.01.2025.

<https://shotam.info/kabmin-pereymenuvav-u-krymu-nyzku-heohrafichnykh-ob-ektiv-novi-nazvy/>.

48. Кишиневський, Микита. У Києві демонтували пам'ятник російському вченому Івану Павлову [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://shotam.info/u-kyievi-demontuvaly-pam-iatnyk-rosiyskomu-vchenomu-ivanu-pavlovu/>.¹

Див. № 79, 142.

Літературні та мистецькі заходи

49. У селі Гожули біля Полтави [за сприяння Українського інституту національної пам'яті вечором-присвятою «Імена рідного краю»] вшанували пам'ять культурної діячки, меценатки, голови Полтавського філантропічного товариства Єлисавети Скоропадської-Милорадович [(1832–1890)] [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу] / Полтав. офіс УІНП // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<http://zorya.poltava.ua/u-seli-gozhuli-bilja-poltavi-vshanuvali-pam-jat-kulturnoi-dijachki-mecenatki-golovi-poltavskogo-filantropichnogo-tovaristva-ielisaveti-skoropadskoi-miloradovich/>.

У творчих спілках України

50. Відбулося позачергове засідання Секретаріату Національної спілки письменників України [на якому було створено комісію з передачі документів основної діяльності НСПУ у Державний архів України і комісію з обстеження Будинку письменників – об'єкта культурної спадщини, який постраждав від російського обстрілу] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 4 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/vidbulosia-pozacherhove-zasidannia-sekretariatu-natsionalnoi-spilky-pysmennykiv-ukrainy/>.

Див. № 184.

Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій

Див. № 60.

Персоналії діячів української культури

51. Первак, Тетяна. Серед імен і книг ХХ століття: Кравців Богдан Миколайович (05.05.1904 – 21.11.1975) [Електронний ресурс] : [про життєвий і творчий шлях поета, громадського діяча, літературознавця, бібліографа, першого крайового провідника ОУН на західноукраїнських землях. До 120-річчя з дня народження] / Тетяна Первак // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 46–49. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/48/mode/2up>.

¹ Див. також: Здоровило, Тарас. В Києві демонтували пам'ятник [фізіологу] Івану Павлову [в Печерському р-ні столиці біля Олександрівської лікарні] [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. 2025. 28 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.01.2025. <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187696/>.

52. Садовська, Мар'яна. Традиція – це зміна, традиція – це рух: Мар'яна Садовська про архів фольклорних записів [Електронний ресурс] / Мар'яна Садовська ; [розмовляв] Захар Давиденко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/931681-tradicia-ce-zmina-tradicia-ce-ruh-marana-sadovska-pro-arhiv-folklornih-zapisiv/>.

Дослідниця автентичної музики, співачка і перформерка, яка представила онлайн-архів експедиційних записів народних пісень, зібраних під час етнографічних експедицій Україною в 1993–2016 рр., про дослідницьке життя та роботу над архівом.

Національна премія України імені Тараса Шевченка

У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка

53. Нищук, Євген. Шевченківська премія 2025: Євген Нищук про те, чи є інтрига [Електронний ресурс] / Євген Нищук ; [інтерв'ю вів] Євген Агарков // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/934193-sevcenkivska-premia-2025-evgen-nisuk-pro-te-ci-e-intriga/>.

Голова Комітету з Нац. премії України ім. Тараса Шевченка народний артист України про щогорічний перелік творів, висунутих на здобуття премії, в якій номінації очікується найбільша конкуренція, ініціативу щодо додавання номінації «Декоративно-прикладне мистецтво», зміни в номінації «Театральне мистецтво» та ін.

54. Список номінантів на здобуття Шевченківської премії 2025 року визначено: 20 січня відбувся другий тур конкурсу на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка 2025 року [Електронний ресурс] / за матеріалами Комітету з Нац. премії України ім. Т. Шевченка // Голос України : [інтернет-версія]. – 2025. – 25 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.

<http://www.golos.com.ua/article/381790>.

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

55. В Івано-Франківську вручили премії імені Романа Федоріва в галузі культури [Електронний ресурс] : [про лавреатів] // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.

<https://galychyna.if.ua/2025/01/24/v-ivano-frankivsku-vruchili-premiyi-imeni-romana-fedoriva-v-galuzi-kulturi/>.

56. [Всеукраїнську літературну] Премію [ім.] Василя Симоненка щогоріч отримали письменник із Черкас та поет із Краматорська [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/premiu-vasylia-symonenka-tsohorich-otrymaly-pysmennyk-iz-cherkas-ta-poet-iz-kramatorska/>.

57. Делюрман, Таміла. На Кіровоградщині оголосили переможців [Обласної] літературної премії імені [Євгена] Маланюка [Електронний ресурс] / Таміла Делюрман // Гречка : інформ. портал : [сайт]. – 2025. – 16 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/na-kirovogradshhyni-ogolosyly-peremozhcziv-literaturnoyi-premiyi-imeni-malanyuka/>.

58. Козловець, Ліза. Більше саява для нових імен – книжкові перемоги українців 2024 року [Електронний ресурс] : [про міжнародні премії та відзнаки, які отримали українські автори та перекладачі протягом 2024 р.] / Ліза Козловець // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 3 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.01.2025.

<https://chytomo.com/bilshe-sajva-dlia-novykh-imen-knyzhkovi-peremohy-ukraintsiv-2024-roku/>.

59. Премія «Читомо 2024»: список переможців [Електронний ресурс] // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/938355-premia-citomo-2025-spisok-peremozciv/>.

60. Скотнікова, Ольга. У Києві відзначили громадські організації Премією відповідальності від Фонду родини Богдана Гаврилишина (фото) [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107756/>.

61. Стали відомі лауреати Всеукраїнської літературної премії імені Павла Тичини за 2024 рік [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/staly-vidomi-laureaty-vseukrainskoi-literaturnoi-premi-imeni-pavla-tychynu-za-2024-rik/>.

62. У Тернополі нагородили лауреатів Всеукраїнської [літературно-мистецької] премії [імені] Братів Лепких [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-ternopoli-nahrodyly-laureativ-vseukrainskoi-premi-brativ-lepkykh/>.

63. Фольварочна, Тетяна. Стали відомі лауреати літературної премії імені Василя Фольварочного [Електронний ресурс] / Тетяна Фольварочна // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/staly-vidomi-laureaty-literaturnoi-premi-imeni-vasylia-folvarochnoho/>.

Див. № 4.

Українці за кордоном. Культура українського закордоння

64. Дроздовська, Олеся. Маловідомий Іван Шлендик (1889–1946): життя й діяльність : (до 135-річчя від дня народження) / Олеся Дроздовська // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 10. – С. 35–42.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/316109>.

Про життя та діяльність представника української діаспори другої половини 1930-х рр. у Маньчжурії, популяризатора ідеї державної незалежності України та хронікера життя українців у Східній Азії.

65. У Нідерландах [у волонтерському центрі Rasom (м. Гарлем) за інформаційної підтримки Фондації «Українці в Нідерландах»] відкрилась фотовиставка [«Далі: Я поверну собі своє життя»] українського захисника Максима «Далі» Кривцова [та проведено вечір його пам'яті] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3950676-u-niderlandah-vidkrilas-fotovistavka-ukrainskogo-zahisnika-maksima-dali-krivcova.html>.

66. У Швейцарії [кантоні Невшатель] українці організували концерт «Барви світла» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3949391-u-svejcarii-ukrainci-organizovali-koncert-barvi-svitla.html>.

67. Щур, Оксана. Оксана Щур, керівниця напряму українських проєктів хабу UA Nest Berlin: Наша концепція – створення майданчика для активних українців у Берліні [Німеччина] [Електронний ресурс] : [як виникла, чим займається та як розвивається ця ініціатива] / Оксана Щур ; [розмовляв] Андрій Петринський // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3954131-oksana-sur-kerivnica-napramu-ukrainskih-proektiv-habu-ua-nest-berlin.html>.

Див. № 15, 16, 19, 20, 22.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

68. До Почаївської лаври не пускають комісію з інвентаризації майна – МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3949770-do-pocajvskoi-lavri-ne-puskaut-komisiu-z-inventarizacii-majna-mkks.html>.

69. Крайня, Віра. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] оголосило склад експертної ради з питань розбудови в Україні системи державних стратегічних комунікацій [та її основні завдання] [Електронний ресурс] / Віра Крайня // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://detector.media/infospace/article/237451/2025-01-23-mksk-ogolosylo-sklad-ekspertnoi-rady-z-pytan-rozbudovy-v-ukraini-systemy-derzhavnykh-strategichnykh-komunikatsiy/>.

70. Точицький, Микола. «Потрібні історії успіху»: культура та протидія пропаганді – голова Міністерства культури та стратегічних комунікацій [України] [Електронний ресурс] / Микола Точицький ; [інтерв'ю вів] Вадим Карп'як // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 22 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/931329-potribni-istorii-uspihu-kultura-ta-protidia-propagandi-golova-ministerstva-kulturi-ta-strategicnih-komunikacij/>.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України про перейменування і завдання міністерства, інформаційну політику, національний марафон, захист від ворожої пропаганди, культуру і комунікації в умовах війни, розграбування музеїв на окупованих територіях, збереження пам'яток та будівництво сховищ для евакуйованих мистецьких творів, що таке «Культурний Рамштайн» та що стане основою культурної стратегії України на наступні роки. Інтерв'ю в межах проєкту «Карп'як на Суспільному».

71. У Львові [Національному академічному українському драматичному театрі імені Марії Заньковецької] відбулося обговорення проєкту Стратегії розвитку культури України на 2025–2030 роки [Електронний ресурс] : [про виступ першої заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України Галини Григоренко в межах заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3949948-u-lvovi-vidbulosa-obgovorennaproektu-strategii-rozvitku-kulturi-ukraini-na-20252030-roki.html>.

72. У МКСК [(Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України) під час засідання Експертної ради з питань розбудови системи державних стратегічних комунікацій] оголосили про створення Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки [та презентували Концепцію стратегічних комунікацій] [Електронний ресурс] / [пресслужба М-ва культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3952056-u-mksk-ogolosili-pro-stvorennacentru-strategicnih-komunikacij-ta-informacijnoi-bezpeki.html>.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

73. Тарабан, Олексій. Культура Львова в умовах війни: що можна зробити у 2025 році [Електронний ресурс] / Олексій Тарабан // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

https://zaxid.net/kultura_lvova_v_umovah_viyni_shho_mozhna_zrobiti_u_2025_rotsi_n1602082.

Керівник управління культури Львівської міськради про напрями роботи у 2025 р.

Див. № 37, 44, 178, 181, 182, 185, 186.

Фінанси та матеріально-технічний стан закладів галузі

74. Ткаленко, Валерія. Харківщина – серед областей з найбільшими руйнуваннями культурної інфраструктури [Електронний ресурс] : [за даними Міністерства культури та стратегічних комунікацій України станом на 25 грудня 2024 р.] / Валерія Ткаленко // Слобід. край : [інтернет-версія]. – 2025. – 8 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.slk.kh.ua/news/kultura/harkivsina-sered-oblastej-z-najbilsimirujnuvannami-kulturnoi-infrastrukturi.html>.

Див. № 4, 86–89, 145.

Український культурний фонд

Див. № 2.

Правові питання галузі

75. Марків, Наталка. Верховний Суд зобов'язав УТОПІК [Українське товариство охорони пам'яток історії та культури] звільнити корпус Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107706/>.

76. У Києві [Апеляційний адміністративний] суд підтвердив правомірність надання Будинку з комахами [прибутковий будинок Марії Станіславської, вул. Володимирська, 93] статусу культурної спадщини [Електронний ресурс] / Київ. міська держ. адмін. // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3949659-u-kievi-sud-pidтверdiv-pravomirnist-nadanna-budinku-z-komahami-statusu-kulturnoi-spadcini.html>.

Освіта. Кадри

77. Кепін, Дмитро. Музейна професія: погляд із Дніпра / Дмитро Кепін // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 12. – С. 18. – Рец. на кн.: Практичне музеєзнавство : навч. посіб. / В. Лавренко. Дніпро : Ліра, 2023. 116 с.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321764>.

78. Кепін, Дмитро. Пам'яткоохоронна справа в Україні: погляд зі Львова / Дмитро Кепін // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 10. – С. 28–29. – Рец. на кн.: Культурна спадщина України: інноваційні підходи та сталий розвиток : навч. посіб. / [П. В. Вербицька, І. І. Гнідик, О. М. Годованська, Ю. М. Курдина, А. З. Салюк]. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2022. 148 с.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/315160>.

Див. № 80.

Див. № 31.

Кадри

79. Дробович, Антон. «Вдалося зберегти сталість інституції»: Антон Дробович про 5 років на посаді голови Українського інституту нащпам'яті [Електронний ресурс] / Антон Дробович ; [інтерв'ю вела] Олеся Котубей-Геруцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 7 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/914605-vdalosa-zberegiti-stalist-institucii-anton-drobovic-pro-5-rokiv-na-posadi-golovi-ukrainskogo-institutu-nacpamati/>.

Ексголова Укр. інституту нащпам'яті, військовослужбовець ЗСУ про результати п'ятирічної каденції на посаді, поступ деколонізації і деколонізації, зміну пам'яті про Другу світову та меморіалізацію сучасної російсько-української війни, історичні дискусії за кордоном та роботу зі шанування борців з тоталітарним режимом.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

80. Бадьйор, Дарія. Українські студії за кордоном: чому це важливо для культурної дипломатії [Електронний ресурс] / Дарія Бадьйор // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/929183-ukrainski-studii-za-kordonom-comu-ce-vazlivo-dla-kulturno-i-diplomatii/>.

Про основні результати дослідження стану і потреб українських та кримськотатарських студій за кордоном, проведеного Укр. інститутом у 2022 р., що треба для того, щоб у світових університетах було більше кафедр україністики та чи є інші моделі просування знання про Україну в закордонній академії.

81. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький і міністерка ФРН з питань культури [Клаудія Рот] обговорили [перспективи поглиблення міжнародної співпраці у сфері відновлення культури та] підтримку митців в Україні під час війни [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3952063-tocickij-i-derzministerka-frn-z-pitan-kulturi-obgovorili-pidtrimku-mitciv-v-ukraini-pid-cas-vijni.html>.

82. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив з міністеркою культури Фінляндії [Марі-Ліною Талвігіє] перспективи співробітництва [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3954551-tocickij-obgovoriv-z-ministerkou-kulturi-finlandii-perspektivi-spivrobitnictva.html>.

83. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив з угорським колегою [Балажем Ханко] посилення культурних зв'язків між країнами [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3951172-tocickij-obgovoriv-z-ugorskim-kolegou-posilenna-kulturnih-zvazkiv-miz-krainami.html>.

84. Пекар, Валерій. Європа визнала війну з Росією: що важливого в резолюції Європарламенту про «інформаційний імперіалізм» [Електронний ресурс] / Валерій Пекар // Фокус : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://focus.ua/uk/opinions/690496-informaciyna-viyna-proti-yevropi-shcho-vazhlivogo-v-rezolyuciji-yevroparlamentu>.

Політичний експерт про важливість ухвалені Європейським парламентом спеціальної резолюції щодо дезінформації та історичних фальсифікацій росії.

85. Шиян, Оріся. Генеральна директорка ЮНЕСКО відкрила у Львові культурний хаб: це перший в Україні офіс ЮНЕСКО [Електронний ресурс] / Оріся Шиян // Захід.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://zaxid.net/u/lvovi-vidkriki-kulturniy-hab-yunesko-n1602718>.

Див. № 10, 15, 16, 19, 20, 22, 31, 34, 35, 115.

Щодо призупинення Американською агенцією з міжнародного розвитку (USAID) грантового фінансування програм в Україні

86. Бурдейна, Олена. USAID закрила фінансування програм в Україні: як це вплине на медіа, культуру, інфраструктуру та політиків [Електронний ресурс] : [про реакцію політиків, урядовців та громадських активістів] / Олена Бурдейна // Фокус : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://focus.ua/uk/ukraine/690613-programi-usaid-v-ukrajini-yaka-reakciya-politikiv-ta-lyudey-novini-sogodni>.

87. Горлач, Поліна. [Американська агенція з міжнародного розвитку] USAID зупиняє фінансування за грантами: які українські культурні та медійні проекти вимушені зупинити роботу [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/935205-usaid-prizupinae-finansuvanna-za-grantami-aki-ukrainski-kulturni-ta-medijni-proekti-vimuseni-prizupiniti-robotu/>.

88. Заблоцький, Мар'ян. Час розібратися: хто і на що витрачає гранти USAID в Україні [Електронний ресурс] / Мар'ян Заблоцький // Фокус : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://focus.ua/uk/opinions/690521-de-vsi-ci-groshi-chomu-prizupinennya-vsih-proyektiv-usaid-trampom-pravilne-rishennya>.

Про особисту позицію народного депутата України, економіста щодо призупинення всіх проєктів грантового фінансування та їх аудит, аргументи на користь такого рішення нового уряду США, а також пропозиції автора Держ. департаменту США щодо забезпечення оптимального використання наданих ними ресурсів.

89. Переходимо в сіру зону? Чому втрата американської допомоги для українських медіа – серйозна загроза для демократії та свободи слова [Електронний ресурс] // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://detector.media/community/article/237785/2025-01-31-perekhodymo-v-siru-zonu-chomu-vtrata-amerykanskoj-dopomogy-dlya-ukrainskykh-media-seryozna-zagroza-dlya-demokratii-ta-svobody-slova/>.

Євроінтеграція України

90. Україна і Північна Македонія обговорили розширення співпраці у сфері культури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3950117-ukraina-i-pivnicna-makedonia-obgovorili-rozsirennja-spivpraci-u-sferi-kulturi.html>.

Про зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджоса з міністром з європейських справ Республіки Північна Македонія О. Муртезані в Нац. заповіднику «Софія Київська».

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти

II Міжнародний фестиваль «Стус-Фест», присвячений життю та творчості поета, дисидента В. Стуса (1938–1985)

91. Золотова, Ксенія. У Києві стартував Стус-Фест: заходи за участі 20 країн заплановані в різних куточках світу, зокрема в Антарктиді [Електронний ресурс] : [про подію] / Ксенія Золотова // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 6 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.01.2025.

<https://espresso.tv/kultura-u-kyevi-startuvav-stus-fest-zakhodi-za-uchasti-20-krain-zaplanovani-v-riznikh-kutochkakh-svitu-zokrema-v-antarktidi>.

92. Катаєва, Марія. У столиці стартує Стус-Фест: програма [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 6 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107080/>.

93. Кишиневський, Микита. У Туреччині [м. Анкарі] вперше провели вечір пам'яті Стуса, де читали вірші дев'ятьма мовами [Електронний ресурс] : [про подію] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://shotam.info/v-turechchyni-vpershe-provely-vechir-pam-iati-stusa-de-chytaly-virshi-dev-iatma-movamy/>.¹

НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

94. Коваленко, Діана. Про «хованки від смерті» та пісні-медитації: [етносеріал] «Баба Єлька» [режисерки Катерини Мурованої] презентувала восьму серію документального циклу [про Кіровоградщину] [Електронний ресурс] / Діана Коваленко // Гречка : інформ. портал : [сайт]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 24.01.2025. <https://gre4ka.info/suspilstvo/pro-hovanky-vid-smerti-ta-rozkurkulennyababa-yelka-prezentovala-vosmu-seriyu-dokumentalnogo-czyklu/>.

Див. № 52.

Народні свята та обряди

95. Олійник, Віталій. Заирни під маску вашківецької Маланки [Електронний ресурс] / Віталій Олійник // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3950938-zivi-tradicii-cerniveckoi-malanki.html>.

Про традицію буковинського маланкування – елемента нематеріальної культурної спадщини України, зокрема проведення фестивалю «Переберія» у м. Вашківцях (Вишницький р-н, Чернівецька обл.).

Міжнародне співробітництво

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки

96. Серед 133 учасників. Український хор [Народний аматорський хор «Горинь» ім. Михайла Назаренка (керівниця Валентина Назаренко), який діє при Рівненському міському палаці культури,] переміг на польському міжнародному фестивалі колядок та щедрівок [ім. ксьондза Казімежа Шварліка у м. Бендзині] [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 26.01.2025. <https://nv.ua/ukr/kultura/ukrajinskiy-hor-peremig-na-mizhnarodnomu-festivali-u-polshchi-50483330.html>.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

Виставки

97. Гришанова, Аліса. 5 причин відвідати виставку «Наїв вільний» [у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» (м. Київ), на якій представлено народну ікону XVIII–XIX століть, народну

¹ Див. також: В Анкарі на «Стус-фесті» декламували вірші поета різними мовами [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 31 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 31.01.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3954784-v-ankari-na-stusfesti-deklamovali-virsi-poeta-riznimi-movami.html>.

картину 30–60-х років ХХ ст., сільську фотографію ХІХ–ХХ століть] [Електронний ресурс] / Аліса Гришанова // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://sensormedia.com.ua/art/5-prychyn-vidvidaty-vystavku-nayiv-vilnyj/>.

Див. № 33.

Музичне аматорство

Див. № 96.

Фото-, кіноаматорство

98. Малиновський, Антон. У Харкові [кав'ярні Makers] відкрилась виставка [фоторобіт «Далі: Я поверну собі своє життя»] до річниці загибелі [автора – поета та військовослужбовця] Максима «Далі» Кривцова [Електронний ресурс] / Антон Малиновський // Люк : [інтернет-вид.]. – 2025. – 8 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.01.2025.

<https://lyuk.media/news/kryvtsov-memory-exhibition/>.

Див. № 65.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ

99. Клименко, Оксана. Функціонування українських бібліотек в умовах цифровізації / Оксана Клименко, Олена Сокур // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 12. – С. 19–24.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321765>.

Про вплив процесів цифровізації на напрями діяльності сучасних українських бібліотек і особливості формування документно-інформаційних ресурсів у нових умовах.

100. Костенко, Леонід. Бібліотечна Україна ХХІ століття: консолідаційний вектор розвитку / Леонід Костенко, Вікторія Копанєва, Олександр Жабін // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 11. – С. 23–29.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320526>.

Про теоретико-методологічні засади впровадження інформаційно-консолідаційної функції у бібліотечну діяльність, зокрема, створення інформаційно-аналітичного підрозділу в бібліотеках наукових інституцій та наявність розвинених інформаційно-аналітичних сервісів на їх вебресурсах.

Див. № 30.

Новації в бібліотеках

101. Кацарська, Наталія. «БібліоКре@тив» повертається: у колі креативних «ідейників» [Електронний ресурс] / Наталія Кацарська // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 10–14. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/12/mode/2up>.

Про програму та хід Міжрегіонального ярмарку бібліотечних інновацій «БібліоКре@тив», що відбувся в онлайн-форматі, за участі бібліотек для

дітей з Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей.

Див. № 120.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

102. Гордієнко, Алла. Міжнародний формат діяльності бібліотек для дітей [Електронний ресурс] : [про участь українських бібліотек у міжнародних проєктах] / Алла Гордієнко // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 3–5. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/4/mode/2up>.

103. Ніжніченко, Ольга. 39 Міжнародний конгрес IBBY. Місто – Трієст, Італія [Електронний ресурс] / Ольга Ніжніченко // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 6–9. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/8/mode/2up>.

Про програму та учасників конгресу, зокрема від України.

104. У Греції [в Центральній публічній бібліотеці м. Верія] відкрили нову «Українську книжкову полицку» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3954798-u-grecii-vidkrili-novu-ukrainsku-knizkovu-policku.html>.

105. Яворський, Олексій. У Києві представили мобільну станцію, яка рятуватиме книжкові фонди України (фото): у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого презентували ARCHA1 – першу мобільну станцію для порятунку та консервації бібліотечних фондів, пошкоджених через війну [Електронний ресурс] : [про проєкт, що реалізується завдяки міжнародній співпраці України та Чехії] / Олексій Яворський // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://shotam.info/u-kyievi-predstavlyly-mobilnu-stantsiyu-iaka-riatuvatyme-knyzhkovi-fondy-ukrainy-foto/>.¹

Робота бібліотек інших країн

106. У [Публічній] бібліотеці [ім. Адама] Міцкевича у Вільнюсі [Литва] заснували український клуб [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.01.2025.

¹ Див. також: Тарасова, Дар'я. У Києві презентували мобільну станцію для порятунку бібліотечних фондів Archa1 [Електронний ресурс] : [мобільну станцію Archa1 передали представники провідних культурних установ Чехії] / Дар'я Тарасова // Еспресо : [сайт]. 2025. 27 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.01.2025. <https://espresso.tv/kultura-u-kyievi-prezentovali-mobilnu-stantsiyu-dlya-poryatunku-biblioteknikh-fondiv-archa1>; Челяк, Олег. Мобільна станція ARCHA1 працюватиме у [Національній] бібліотеці [України] ім. Ярослава Мудрого [м. Київ]: що саме реставруватимуть [Електронний ресурс] : [про мобільну платформу для порятунку та консервації бібліотечних фондів] / Олег Челяк // Суспільне. Культура : [сайт]. 2025. 31 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 31.01.2025. <https://suspilne.media/culture/937661-mobilna-stancia-archa1-pracuvatime-u-biblioteci-im-aroslava-mudrogo-so-same-restavruvatimut/>.

<https://chytomo.com/u-bibliotetsi-mitskevycha-u-vilnusi-zasnuvaly-ukrainskyj-klub/>.

Мережа та типи бібліотек **Національні бібліотеки**

Див. № 21, 114, 196.

НБУ ім. Ярослава Мудрого

Див. № 105.

Наукові бібліотеки

Див. № 21, 100, 196.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

107. До 170-річчя [від дня народження живописця, графіка, архітектора, мистецтвознавця, етнографа і педагога] Опанаса Сластіона [(1855–1933)] у Полтаві презентували книгу про його життя та мистецький спадок [Електронний ресурс] / Полтав. обл. універс. наук. б-ка ім. І. Котляревського, Полтав. офіс УІНП // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<http://zorya.poltava.ua/do-170-richchja-opanasa-slastiona-u-poltavi-prezentuvali-knigu-pro-jogo-zhittja-ta-misteckij-spadok/>.

Про презентацію книги «Опанас Сластьон: життєвий шлях, національний мистецький спадок» мистецтвознавця, арткритика, бібліографа В. Ханка в Полтавській ОУНБ ім. І. Котляревського.

108. Круглий стіл «Іван Липа і "Братерство Тарасівців" в українському національному русі» [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://ukrpohliad.org/culture/kruglyj-stil-ivan-lypa-i-braterstvo-tarasivciv-v-ukrayinskomu-nacjonalnomu-rusi.html>.

109. «Поет без каменю за душею» [Електронний ресурс] // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2025. – 16 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<http://zorya.poltava.ua/poet-bez-kamenju-za-dusheju/>.

Про хід та учасників вечора «Є в мені щось від діда Тараса і прадіда Сквороди» до 90-річчя від дня народження поета-шістдесятника, прозаїка, перекладача, журналіста, громадського діяча В. Симоненка (1935–1963) в Полтавській ОУНБ ім. І. Котляревського.

Див. № 17, 29, 35.

Публічні бібліотеки

Міські бібліотеки

110. Мар'їна, Галина «Естетика ліній» [Електронний ресурс] / Галина Мар'їна // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 січ. (№ 7–8). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/50901.php>.

Виставка «Естетика ліній» графічних робіт художниці Є. Ніколаєвої та її учениць у Бібліотеці-філії № 1 ім. Е. Багрицького ЦБС для дорослих м. Одеси. Див. № 34.

Бібліотеки для дітей та юнацтва

111. Кислова, Олена. Чи перетнеться дитяча бібліотека у соціальних медіа зі своїм читачем? За результатами бліщопитування підлітків [Електронний ресурс] : [про результати опитування «Я & social media», проведеного Національною бібліотекою України для дітей (м. Київ)] / Олена Кислова // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 27–33. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/28/mode/2up>.

112. Онофрійчук, Наталія. Конкурс Відеотека «Наша школа»: запрошуємо до читання за шкільною програмою [Електронний ресурс] / Наталія Онофрійчук // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 20–23. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/22/mode/2up>.

Про підсумки проведення обласного проєкту-конкурсу «Відеотека «Наша школа», організованого Рівненською обл. бібліотекою для дітей з метою зацікавити учнів середніх і старших класів читанням творів за шкільними програмами з української та світової літератури.

113. Томило, Алла. Мова – це духовний скарб нації [Електронний ресурс] / Алла Томило // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 34–35. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/36/mode/2up>.

Про проєкт «Мовний простір» для тих, хто хоче вдосконалити свої знання з української мови, реалізований Кіровоградською обл. бібліотекою для дітей ім. Т. Шевченка на базі відділу підліткового читання «Бібліохаб 11+».

114. Турчин, Наталія. «Творці української дитячої книжки»: електронний довідник [Електронний ресурс] : фонд відділу рідкісних і цінних книг НБУ для дітей / Наталія Турчин // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 15–19. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/16/mode/2up>.

Про роботу відділу рідкісних і цінних книг Нац. бібліотеки України для дітей (м. Київ), зокрема створення електронного довідника «Творці української дитячої книжки».

115. Цибульська, Лада. Затишний світ дитинства. Простір психологічного розвантаження у НБУ для дітей [Електронний ресурс] / Лада Цибульська // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 38–41. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/40/mode/2up>.

Про створення в межах проєкту «Психічне здоров'я для України» за підтримки Швейцарської агенції розвитку і співробітництва у Нац. бібліотеці України для дітей (м. Київ) простору психологічного розвантаження «Затишний світ дитинства» та його діяльність.

Див. № 101, 102, 117, 118.

Інші види бібліотек

116. Мельник, Віра. Реформування діяльності університетських бібліотек України: тенденції та виклики ХХІ століття / Віра Мельник, Орест Наливайко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 11. – С. 29–34.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320529>.

Див. № 36, 120.

Основні напрями діяльності бібліотек

Організація обслуговування користувачів

117. Драніченко, Лідія. Читай! Пізнавай! Мрій! [Електронний ресурс] / Лідія Драніченко // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 36–37. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/38/mode/2up>.

Про роботу відділу обслуговування користувачів молодшого віку Сумської обл. бібліотеки для дітей.

Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)

118. Книжкові новинки Національної бібліотеки України для дітей [м. Київ]: кращі видання українських видавництв, які отримала бібліотека у третьому кварталі 2024 року [Електронний ресурс] / список підгот.: Наталія Загоруйко, Валентина Красножон // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2024. – № 3. – С. 56–60. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.02.2025.

<https://chl.kiev.ua/d0/Book/View/141#page/58/mode/2up>.

Див. № 32, 105, 114, 115, 119, 196.

Інформаційні технології в бібліотеках

119. Марковець, Олексій. Формальна модель функціонування електронного архіву кваліфікаційних робіт / Олексій Марковець // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 10. – С. 30–35.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/315162>.

120. Павленко, Тетяна. Упровадження цифрових ресурсів у роботу освітянських бібліотек: виклики та можливості / Тетяна Павленко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 11. – С. 34–41.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320530>.

Про аспекти адаптації освітянських бібліотек до умов цифровізації, особливості їх інноваційної діяльності, інтеграції електронних ресурсів у бібліотечне середовище.

121. Сенченко, Наталія. Метод програмно-цільового планування у проектуванні електронних бібліотек / Наталія Сенченко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 10. – С. 7–13.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/315149>.

Про основні принципи, підходи та механізми функціонування системи програмно-цільового планування у проектуванні електронних бібліотек на прикладі створення електронної бібліотеки «Документальна пам'ять Києво-Печерської лаври».

Див. № 99, 100.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Див. №107–110.

Бібліографія, бібліографознавство

122. Капустіна, Наталія. Що може бібліографія / Наталія Капустіна, Віктор Седих // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 11. – С. 29–34. – Рец. на кн.: Гордєєв Сергій Іванович. Режисер. Педагог. Вчений: (до 75-річчя від дня народження, 55-річчя творчої та 45-річчя педагогічної діяльності) : біобібліогр. покажч. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Бібліотека ; [уклад.: С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко, О. С. Хижна ; наук. ред. Т. О. Кирпа]. Харків : Константа, 2024. 191 с., [50] : фото. (Видатні педагоги Харківської державної академії культури).

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320532>.

Див. № 132.

Читання

123. Ропяєва, Жанна. Топ-100: що українці читали у 2024-му році [Електронний ресурс]: [підсумки року від книгарні «Є»]/ Жанна Ропяєва// bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2025. – 22 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://bit.ua/2025/01/top-100-shho-ukrayintsi-chytaly-u-2024-mu-rotsi/>.

124. Тимошенко, Ганна. Книжковий рік – 2024: які жанри та автори підкорили українських читачів? [Електронний ресурс] : [результати експрес-дослідження «Видавничий інфобум – 2024», проведеного Укрінформом] / Ганна Тимошенко// Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 3 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.01.2025.

<https://ktoday.com.ua/35574/knyzhkovyj-rik-2024-yaki-zhanry-ta-avtory-pidkoryly-ukrayinskyh-chytachiv/>.

Див. № 112.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

125. Андрушко, Анастасія. [Лабораторія дитячого читання] «БараБука» визначила найкращі дитячі книжки 2024 року [Електронний ресурс] / Анастасія Андрушко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. –

2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://chytomo.com/barabuka-vyznachyla-najkrashchi-dytiachi-knyzhky-2024-roku/>.

126. Вздутьська, Валя. Що відбувалося в українській дитячій літературі: головні здобутки та виклики 2024 року [Електронний ресурс] / Валя Вздутьська, Вікторія Медвідь, Віталіна Макарик // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.01.2025.

<https://chytomo.com/shcho-vidbuvalosia-v-ukrainskij-dytiachij-literaturi-holovni-zdobutky-ta-vyklyky-2024-roku/>.

Про останні тренди й здобутки у книжковій сфері: чим жила українська дитяча і підліткова література 2024 р., чи змінилися тенденції у цій галузі, чи стали українські дитячі книжки помітнішими на міжнародному ринку та як видавництва дитячої літератури протистояли викликам воєнного часу.

127. Дояр, Лариса. Індустріальне відродження УРСР у друкованих виданнях 1945–1948 років / Лариса Дояр // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 12. – С. 31–41.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321988>.

128. Лощинська, Наталія. «Український журнал»: 200 років від дня виходу у світ / Наталія Лощинська // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 11. – С. 51–52; № 12. – С. 41–45.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/320535>.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321990>.

Про зародження української періодики на території Слобожанщини, її тісний зв'язок із тогочасними закладами вищої освіти крізь призму різноаспектних публікацій «Українського журналу», передумови появи журналу, діяльність його редколегії, переваги та недоліки видання.

129. Майже 70 тисяч молодих українців долучилися до програми «єКнига» – [Прем'єр-міністр України Денис] Шмигаль [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3950967-majze-70-tisac-molodih-ukrainciv-dolucilisa-do-programi-ekniga-smigal.html>.

130. Маркова, Ірина. В Україні з'явилося нове видавництво «КоїМояКай», яке спеціалізується на літературі Балкан [Електронний ресурс] / Ірина Маркова ; [записала] Анастасія Андрушко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://chytomo.com/v-ukraini-z-iavylos-nove-balkanske-vydavnytstvo-koimoiakaj/>.

Співзасновниця видавництва «КоїМояКай» про його створення та діяльність.

131. Миколаєнко, Алла. Діяльність видавництва «Смолоскип» в умовах російсько-української війни: виклики та досвід / Алла Миколаєнко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 12. – С. 46–50.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321994>.

132. Очеретяна, Лідія. Книги України у дзеркалі державної бібліографії (за матеріалами бази даних державної бібліографії «Літопис книг» за 2023 рік) / Лідія Очеретяна // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 12. – С. 8–17.
<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/321758>.

Наведено результати бібліометричного аналізу тематичного розподілу видань у базі даних «Літопис книг» за 2023 р. Книжкової палати України ім. І. Федорова (м. Київ) відповідно до класів і розділів УДК.

133. Петренко-Цеунова, Ольга. Як видавали українську класику в минулому столітті [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://tyzhden.ua/iak-vydavaly-ukrainsku-klassyku-v-mynulomu-stolitti/>.

134. Ропасва, Жанна. «SKOVORODANCE. Коло щасливих людей»: Vivat видає артбук, присвячений творчості Григорія Сковороди [Електронний ресурс] / Жанна Ропасва // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://bit.ua/2025/01/skovorodance-kolo-shhaslyvyh-lyudej-vivat-vydaye-artbuk-prysvyachenyj-tvorchosti-grygoriya-skovorody/>.

135. У Книжковій палаті України [ім. Івана Федорова (м. Київ)] демонструється виставка друкованих видань доби Злуки УНР і ЗУНР [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-knyzhkovij-palati-ukrainy-demonstruietsia-vystavka-drukovanikh-vydan-doby-zluky-unr-i-zunr/>.

136. Хмельовська, Оксана. Чи відчули видавці підтримку завдяки книжковим сертифікатам і «тисячі Зеленського»? [Електронний ресурс] / Оксана Хмельовська, Олесь Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://chytomo.com/chy-vidchuly-vydavtsi-pidtrymku-zavdiaky-knyzhkovym-sertyfikatom-i-tysiachi-zelenskoho/>.

Див. № 4, 32, 58, 59.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

137. У Рівному [міському палаці культури] провели ярмарок дитячої книги [«ДитЛіт»] [Електронний ресурс] : [про подію] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 1 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.01.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/772074-u-rivnomu-proveli-yarmarok-dityachoi-knigi>.

Міжнародне співробітництво

138. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив із послом Португалії [в Україні Антоніу Вашку Алвеш Машаду] переклади української літератури іноземними мовами [Електронний

ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3951002-tocickij-obgovoriv-iz-poslom-portugalii-perekladi-ukrainskoi-literaturi-inozemnimi-movami.html>.

Видавнича справа в інших країнах

139. Мильченко, Лариса. Експорт книжкової продукції, міжнародні виставки, популяризація мови та літератури – чинники підвищення іміджу Королівства Іспанія на світовій арені / Лариса Мильченко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 9. – С. 47–52; № 10. – С. 47–52.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/314370>.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/316120>.

140. У Литві [литовською мовою] видали збірку [«Вірші з бійниці»] загиблого на фронті українського поета [та громадського діяча] Максима «Далі» Кривцова [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3954507-u-litvi-vidali-zbirku-zagiblogo-na-fronti-ukrainskogo-poeta-maksima-dali-krivcova.html>.

141. Фарбар, Катерина. «Важливо пам'ятати». Автор «Бахмута» на презентації чеського перекладу [Електронний ресурс] / Катерина Фарбар // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 25 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/praga-prezentatsiia-bakhmut-myroslav-layuk/33287797.html>.

Репортаж про презентацію чеського перекладу книги «Бахмут» М. Лаюка у м. Празі (Чехія) за участі письменника.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

142. Ваганова, Юлія. «Музеї повинні визнати, що були інструментом радянської пропаганди» – директорка Музею Ханенків Юлія Ваганова [Електронний ресурс] / Юлія Ваганова ; [розмову вели] Тетяна Пушнова, Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 9 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/muzey-hanenliv-zakinchiv-restavraciyu-305803/>.

Директорка Нац. музею мистецтв ім. Б. та В. Ханенків (м. Київ) про завершення реставрації після ракетної атаки росіян у жовтні 2022 р.; виклики деколонізації для українських музеїв; навіщо плекати наші пам'ятки; що буде, якщо музеям надати статус об'єктів критичної інфраструктури.

143. Лавришин, Юлія. «Офіційне пограбування»: [у кінотеатрі «Жовтень» (м. Київ)] презентували [документальний] фільм [Євгенії Моторевської], як росіяни викрадали мистецькі твори й археологічні артефакти [з херсонських музеїв] [Електронний ресурс] / Юлія Лавришин // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 25 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://detector.media/infospace/article/237511/2025-01-25-ofitsiyne-pograbuvannya-prezentuvaly-film-yak-rosiyany-vykradaly-mystetski-tvory-y-arkheologichni-artefakty/>.

144. Полтавський краєзнавчий музей [ім. Василя Кричевського] оцифрував близько трьох тисяч артефактів [у форматах 2D та 3D] [Електронний ресурс] / [Полтавська обл. військова адмін.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3949741-poltavskij-kraeznavcij-muzej-ocifruvav-blizko-3-tisac-artefaktiv.html>.

145. Пошивайло, Ігор. «Довести процес Революції Гідності до завершення»: інтерв'ю з Ігорем Пошивайлом, директором Музею Революції Гідності [Електронний ресурс] / Ігор Пошивайло ; [інтерв'ю вела] Олеся Котубей-Геруцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://suspilne.media/culture/927463-dovesti-proces-revolucii-gidnosti-do-zaversenna-intervu-z-igorem-posivajlom-direktorom-muzeu-revolucii-gidnosti/>.

Директор Нац. меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності про рішення Міністерства культури та стратегічних комунікацій України законсервувати проєктування і будівництво Меморіалу Героїв Небесної Сотні до завершення воєнного стану в Україні, роботу музею, способи пам'ятування Революції Гідності та справи Майдану.

146. У Миколаївському [обласному] краєзнавчому музеї [у межах проєкту «Мобільна цифрова лабораторія»] оцифровують видання XIX століття [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. – 2025. – 22 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.01.2025.

<https://history.rayon.in.ua/news/777030-u-mikolajvskomu-kraeznavchomu-muzei-otsifrovuyut-vidannya-khikh-stolittya>.

Див. № 27, 70, 78, 191.

Міжнародне співробітництво

147. Боярчук, Тетяна. Від 2022 року до Литви перевезли понад 1,5 тис. культурних та мистецьких творів з України: роботи експонувалися на виставках, організованих Литовським національним художнім музеєм, а деякі з них були досліджені та відреставровані [Електронний ресурс] /Тетяна Боярчук // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 2 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.01.2025.

https://lb.ua/culture/2025/01/02/653308_vid_2022_roku_litvi_perevezli_ponad.html.

148. Левкович, Софія. Берлін показує евакуйовані шедеври [Електронний ресурс] / Софія Левкович // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 січ. (№ 7–8). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/50903.php>.

Про відкриття виставки «Одеса – Берлін. Європейський живопис XVI–XIX століть в Одеському музеї західного і східного мистецтва» у Берлінській картинній галереї (Німеччина).¹

149. Ропаяєва, Жанна. У Королівському замку Варшави [Польща] відкрилася виставка картин з [столичного Національного] музею [мистецтв ім. Богдана та Варвари] Ханенків [Електронний ресурс] / Жанна Ропаяєва // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2025. – 8 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.01.2025.

<https://bit.ua/2025/01/u-korolivskomu-zamku-varshavy-vidkrylas-ya-vystavka-kartyn-z-muzeyu-hanenkiv/>.

Робота музеїв інших країн

150. Чередниченко, Анастасія. Про музеї, російські спецслужби, санкції, нафту та зброю [Електронний ресурс] : [як росія використовує музейну справу у гібридній війні] / Анастасія Чередниченко // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://espresso.tv/poglyad-pro-muzei-rosiyski-spetssluzhbi-sanktsii-naftu-ta-zbroyu>.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

151. До музеїв [та бібліотек Вінницької обл. та м. Києва] передали старовинні картини, книги та монети, конфісковані митниками на Вінниччині [Електронний ресурс] // 33-й канал : [сайт]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://33kanal.com/news/288025.html>.

152. Здоровило, Тарас. Національний військово-історичний музей отримав від митниці стародавню зброю, фото [Електронний ресурс] : [про передання до фондів музею двадцяти історичних артефактів, вилучених із поштових відправлень] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187656/>.

153. Зек, Богдан. У Музеї на Волині зберігається посічена каска захисника Донецького аеропорту [Електронний ресурс] / Богдан Зек // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.volyn.com.ua/news/282209-u-muzei-na-volyni-zberihaietsia-posichena-kaska-zakhysnyka-donetskoho-aeroportu>.

Про історію появи у фондах Волинського краєзнавчого музею (м. Луцьк) каски захисника Донецького аеропорту Андрія (позивний «Фестиваль») та

¹ Див. також: Кишиневський, Микита. У Берліні представили картини з Одеського музею західного і східного мистецтва [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. 2025. 24 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 27.01.2025. <https://shotam.info/u-berlini-predstavlyly-kartyny-z-odeskoho-muzeiu-zakhidnoho-i-skhidnoho-mystetstva/>.

виставки музею 2018–2023 рр., присвячені вшануванню воїнів ЗСУ. До Дня вшанування захисників Донецького аеропорту.

154. У музеї на Волині [Колодяжненському літературно-меморіальному музеї Лесі Українки (с. Колодажне, Ковельський р-н)] зберігається цінне старовинне фортепіано [фірми PLEYEL] родини Косачів [Електронний ресурс] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://www.volyn.com.ua/news/282693-u-muzei-na-volyni-zberihaietsia-tsinne-starovynne-fortepiano-rodyny-kosachiv>.

Див. № 23.

Виставкова діяльність, експозиції

155. Асадчева, Тетяна. Єдність України через сакральне мистецтво: у Києві [Національному музеї історії України у Другій світовій війні] розпочався новий артпроект «Вівтар Свободи» [який поєднує традиційне українське іконописне мистецтво з сучасними реаліями] [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107814/>.¹

156. Асадчева, Тетяна. Між рядків і полотен: у столичному музеї [книги і друкарства України] представили виставку до 100-річчя [від дня народження художника-монументаліста, графіка, педагога, митця-шістдесятника] Віктора Зарецького [в межах проєкту «Віктор Зарецький між рядків і полотен»] [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/108035/>.

157. Виставка «Аеропорт 242» [живопису художника, військовослужбовця Олега Дробоцького (1996–2023)] відкрилася в [Національному] музеї історії України [у Другій світовій війні до Дня вшанування захисників Донецького аеропорту] [Електронний ресурс] / підгот. Оксана Лебедина // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/vistavka-aeroport-242-vidkrilasja-v-muzeji-istoriji-ukrajini.html>.

158. Голос покоління: про виставку «Р.Е.П. Історія» в Національному художньому музеї [України (м. Київ)] [Електронний ресурс] // Vogue : [онлайн-журн.]. – 2025. – 7 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://vogue.ua/article/culture/art/golos-pokolinnya-pro-vistavku-r-e-p-istoriya-v-nacionalnomu-hudozhnomu-muzeji-57877.html>.

¹ Див. також: Куркіна, Дар'я. У Києві відкрили «Вівтар Свободи», який показує 27 регіонів, що представлені автентичними іконами [Електронний ресурс] / Дар'я Куркіна // Еспресо : [сайт]. 2025. 22 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 23.01.2025. <https://espreso.tv/kultura-u-kyevi-vidkrili-vivtar-svobodi-yakiy-pokazuje-27-regioniv-predstavleni-avtentichnimi-ikonami>.

159. Зборовський, Анатолій. Від Херсона до Києва [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 31 січ. (№ 5). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.
<http://svitytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=26698>.

Міжмузейний виставковий проєкт «Олексій Шовкуненко. Херсон – Київ» – ретроспективна експозиція живопису і графіки О. Шовкуненка з колекції Нац. худож. музею України (м. Київ), приватних збірок, а також цифрова медіатека творів художника, викрадених російськими окупантами з фондів Херсонського обл. худож. музею, що носить ім'я митця, в Нац. музеї «Київська картинна галерея» (м. Київ), а також про творчий шлях художника.¹

160. Зборовський, Анатолій. Меценатські традиції українського козацтва [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 3 січ. (№ 1). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.01.2025.
<http://svitytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=26639>.

Виставка «Козацькі дари» ікон, портретів видатних церковних діячів, гетьманів, старшини, давніх карт України, зброї, фото храмів тощо в межах серії виставок «Ukraine – Terra Cosacorum» («Україна – земля козацька») в Музеї історії міста Києва.

161. Катаєва, Марія. У музеї окупації Києва [філії Музею історії міста Києва] відкрили фотовиставку про битву за Іловайськ [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.01.2025.
<https://vcherniy.kyiv.ua/news/107580/>.

162. Левченко, Ілля. Іронічні маргінали: «Р.Е.П. Історія» в NAMU [Електронний ресурс] / Ілля Левченко // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.
https://lb.ua/culture/2025/01/26/656943_ironichni_marginali_rep.html.

Про ретроспективну виставку «Р.Е.П. Історія» в Нац. худож. музеї України (м. Київ), присвячену творчості артгрупи.

163. Мистецтво у звичному просторі: Музей [сучасного українського мистецтва] Корсаків [разом з мережею супермаркетів «Наш Край» та SPAR UA (м. Луцьк)] запустив проєкт «Галерея однієї картини» [Електронний ресурс] : [про мету проєкту] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 2 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.01.2025.
<https://kultura.rayon.in.ua/news/772265-mistetstvo-u-zvichnomu-prostori-muzej-korsakiv-zapustiv-proekt-galereya-odniei-kartini>.

¹ Див. також: Між Києвом і Херсоном: [у Національному музеї «Київська картинна галерея»] презентують інтерактивну виставку Олексія Шовкуненка, яку розікрали російські окупанти [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. 2025. 21 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.01.2025.
<https://history.rayon.in.ua/news/776689-mizh-kiyevom-i-khersonom-prezentuyut-interaktivnu-vistavku-oleksiya-shovkunenko-yaku-rozikrali-rosiyski-okupanti>; У Києві [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрилася виставка «Олексій Шовкуненко. Херсон – Київ» [робіт українського художника ХХ ст. Олексія Шовкуненка, колекція творів якого була викрадена з Херсонського обласного художнього музею, що носить його ім'я] [Електронний ресурс] / [Київська міська держ. адмін.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 24 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 24.01.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3952448-u-kiyev-i-vidkrilasa-vistavka-oleksij-sovkunenko-herson-kiiv.html>.

164. Мицко, Лілія. Який вигляд має «скіфське золото», яке рф намагалася відібрати в Україні: секрети скарбів [Електронний ресурс] / Лілія Мицко, Дарія Яковенко // Газ. по-українськи : [інтернет-версія]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://gazeta.ua/articles/reportage/akij-viglyad-maye-skifske-zoloto-yake-rf-namagalasya-vidibrati-v-ukrayini-sekreti-skarbiv/1205490>.

Про виставку «Скарби Криму. Повернення», де представлено «скіфське золото» – колекцію древніх артефактів, за яку Україна понад 10 років судилася з рф, у Скарбниці Нац. музею історії України (м. Київ), найцінніші експонати колекції та історії віднайдення цих коштовностей.

165. У Києві [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрилася ретроспективна виставка [народного художника України] Володимира Микити – легенди закарпатського живопису [Електронний ресурс] : [про виставку, де представлено твори з колекцій самого художника, Національного художнього музею України (м. Київ), Національного музею «Київська картинна галерея» та приватних збірок]] / підгот. Оксана Лебедина // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrilasja-retrospektivna-vistavka-volodimira-mikiti-lehend-i-zakarpatskoho-zhivopisu.html>.

166. У Ковелі [історичному музеї] відкрили виставку [«Митець землі ковельської»] фоторепродукцій картин земляка, великого художника і вчителя Андроника Лазарчука [(1870–1934)] [Електронний ресурс] : [до 155-річчя від дня народження] / [Ковел. міськрада] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://www.volyn.com.ua/news/282582-u-koveli-vidkryly-vystavku-fotoreproduksii-kartyn-zemliaka-velykoho-khudozhnyka-i-vchytelia-andronyka-lazarchuka>.

167. У Львові [історичному музеї] відкрили виставку [«Козаки. Від Хотина до Відня»] про історію козацтва [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. – 2025. – 9 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://history.rayon.in.ua/news/773958-u-lvovi-vidkrili-vistavku-pro-istoriyu-ukrainskogo-kozatstva>.

168. Ярема, Галина. «Герої помирають двічі: коли гинуть і коли про них перестають пам'ятати»: у Львівському історичному музеї відкрили виставку «Земні шляхи Небесної Сотні» [Електронний ресурс] / Галина Ярема // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 16 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://wz.lviv.ua/life/526497-heroi-pomyraiut-dvichi-koly-hynut-i-koly-pro-nykh-perestaiut-pamiataty>.

Див. № 18, 24, 25, 26, 33, 148, 149, 153.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

169. Зборовський, Анатолій. Засіяти зерна історії [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 січ. (№ 4). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.
<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=26681>.

Про хід та учасників вечора, присвяченого пам'яті жертв Голодомору 1946–1947 рр., у Нац. музеї Голодомору-геноциду (м. Київ). Зокрема про документальний фільм «Йона. Голодне марення» (режисерка О. Кривенко), презентований в межах заходу за участі головної героїні стрічки – української художниці болгарського походження Й. Тукусер.

170. Музей війни [Національний музей історії України у Другій світовій війні (м. Київ)] презентував видання «Історичний портрет Слобідської України: Курщина» [– каталог виставки «...за межею свого рідного краю», що відкрилася 6 вересня 2024 р. та присвячена початку операції Сил оборони України в Курській обл.] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3954556-muzej-vijni-prezentuvav-vidanna-istoricnij-portret-slobidskoi-ukraini-kursina.html>.

171. У столиці [Національному заповіднику «Софія Київська»] презентували книгу про Софію Київську [«Софія Київська – тисячолітній символ Української держави»] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3952369-u-stolici-prezentovali-knigu-pro-sofiu-kiivsku.html>.

172. У Сумському [обласному] художньому музеї [ім. Никанора Онацького на творчому вечорі «Там, де сонце залишило слід»] відзначили 150-річчя свого засновника [Електронний ресурс] // SumyToday : [портал]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.01.2025.

<https://sumy.today/news/culture/45148-u-sumskomu-khudozhnomu-muzei-vidznachyly-150richchia-svoho-zasnovnyka.html>.

Колекціонування

Див. № 165.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

173. Гончар, Ольга. Культура як міст над прірвою [Електронний ресурс] / Ольга Гончар, Ельміра Аблялімова ; [розмовляла] Анастасія Платонова // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

https://lb.ua/culture/2025/01/29/657609_kultura_yak_mist_nad_prirvoyu.html.

Культурна менеджерка, директорка Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія терору» (м. Львів) та культурологиня, проєктна менеджерка ГО «Кримський інститут стратегічних досліджень»

про спадщину як важливу частину ідентичності, ключові аспекти її захисту, взаємини між основними суб'єктами середовища спадщини, больові точки у взаємодії між ними, спільні виклики і здобутки.

174. Староселець, Ірина. Культурна спадщина і війна: на Херсонщині величезних втрат зазнає археологія [Електронний ресурс] / Ірина Староселець // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3953089-kulturna-spadsina-i-vijna-na-hersonsini-veliceznh-vtrat-zaznae-arheologia.html>.

Коментарі заступника начальника Херсонської обл. інспекції з охорони пам'яток історії та культури Д. Сікоза, наукової співробітниці Інституту археології НАН України, керівниці ГО «Амадока» О. Дзনেладзе та начальника Управління протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Херсонської обл. прокуратури О. Бутенка щодо стану та загроз для пам'яток історії та культури Херсонщини, зокрема на окупованих територіях, та думки фахівців відносно майбутнього Каховського водосховища.

Див. № 68, 70, 75, 76, 78, 95.

Охорона та збереження культурної спадщини

175. Асадчева, Тетяна. Збереження «Летючої тарілки» на Либідській : у ДОКСі [Департаменті охорони культурної спадщини КМДА] прокоментували ситуацію [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 7 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107107/>.

Про ситуацію із будівництвом ТРЦ навколо пам'ятки київського модернізму 1971 р., відомої як «Летюча тарілка» (м. Київ) та внесеної до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятка архітектури та монументального мистецтва місцевого значення.

176. Воронюк, Леся. Окупована спадщина: як не дозволити ворогу привласнити нашу культуру: майстри відтворили 12 народних строїв із шести окупованих росією регіонів України і покажуть їх світові [Електронний ресурс] / Леся Воронюк ; [інтерв'ю записала] Тетяна Когутич // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3950616-okupovana-spadsina-ak-ne-dozvoliti-vorogu-privlasniti-nasu-kulturu.html>.

Засновниця Всесвітнього дня вишиванки, авторка проекту «Окупована спадщина» про його ідею, дослідження, евакуацію речей з окупованих територій, роботу майстрів реконструкції, цікаві й оригінальні речі, над якими працювали майстрині. Проект реалізовано командою ГО «Всесвітній день вишиванки» за підтримки ALIPH Foundation спільно з Центром фольклору та етнографії Київського нац. університету ім. Т. Шевченка.

177. Етгінгер, Ельміра. «Давайте повертати містам їхні культурні обличчя». Як київська активістка рятує українську мозаїку [Електронний ресурс] /

Ельміра Еттінгер ; [розмовляла] Діана Лановець // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 24 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://shotam.info/davayte-povertaty-mistam-ikhni-kulturni-oblychchia-yak-kyivska-aktyvistka-riatuie-ukrainsku-mozaiku/>.

Громадська активістка, голова ГО «Спілка дослідників і реставраторів творів монументального мистецтва й архітектури» про те, як активістам вдається рятувати унікальні монументальні твори, чому вони занепадають і як їх зберегти для майбутніх поколінь.

178. Житній ринок має бути збережений як архітектурна перлина Подолу – Кличко [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3954475-zitnij-rinok-mae-buti-zberezenij-ak-arhitekturna-perlina-podolu-klicko.html>.

Про доручення Київського міського голови В. Кличка всім міським службам дослідити питання збереження Житнього ринку і публічно прозвітувати перед громадськістю.

179. Казарми Січових стрільців у Києві просять внести до реєстру пам'яток – петиція [автор петиції Северин Пархоменко] [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 16 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.01.2025.

https://tvoemisto.tv/news/kazarmy_sichovyh_striltsiv_u_kyievi_prosyat_vnesty_do_reiestru_pamyatok_petytsiya_172457.html.

180. Катаєва, Марія. Твори Рєпіна і Малевича: ще 11 музейних предметів внесли до Держреєстру [національного] культурного надбання [на першому засіданні відновленої Експертно-фондової комісії Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106903/>.

181. Київрада закликала уряд зберегти Київську фортецю [Електронний ресурс] / [пресслужба Київської міськдержадмін.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3954622-kiivrada-zaklikala-urad-zberegti-kiivsku-fortecu.html>.

Про звернення Київської міської ради до Кабінету Міністрів України та МКСКУ із закликом вжити заходів для збереження пам'ятки архітектури національного значення – Київської фортеці.

182. Львів зберігатиме культурні пам'ятки з прифронтових територій [Електронний ресурс] / [Львів. міськрада] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 30 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

https://tvoemisto.tv/news/lviv_zberigatyme_kulturni_pamyatky_z_pryfrontovyh_terytoriy_172914.html.

Про ухвалу Львівської міськради щодо тимчасового зберігання пам'яток культурної спадщини з прифронтових міст.

183. Магас, Ольга. 16 об'єктів Берегівщини [Закарпатська обл.] поповнили державний реєстр нерухомих пам'яток [за категорією місцевого значення]: перелік [Електронний ресурс] / Ольга Магас // Район. Берегове : [сайт]. – 2025. – 20 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://berehove.rayon.in.ua/news/776368-16-obektiv-beregivshchini-popovnili-derzhavniy-reestr-nerukhomikh-pamyatok-perelik>.

184. НСПУ [Національна спілка письменників України] підписала Меморандум про співпрацю щодо відновлення Будинку письменників України [– пам'ятки архітектури місцевого значення, що постраждала від російського обстрілу] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 9 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/nspu-pidpysala-memorandum-pro-spivpratsiu-shchodo-vidnovlennia-budynku-pysmennykiv-ukrainy/>.¹

185. Соловійова, Марина. 230 нових охоронних договорів: Київ захищає культурну спадщину навіть у часи війни [Електронний ресурс] / Марина Соловійова ; [записала] Сніжана Божок // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/108038/>.

Директорка Департаменту охорони культурної спадщини КМДА про діяльність департаменту з формування виваженої політики у сфері охорони культурної спадщини, реставрації, використання та популяризації цінних об'єктів.

186. Три громади [Горохівська, Рожищенська (Волинська обл.) та Рожнятівська (Івано-Франківська обл.)] у співпраці створили цифрову платформу [«Креденс»] для збереження культурної спадщини краю [Електронний ресурс] // Децентралізація : [портал]. – 2025. – 16 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.01.2025.

<https://decentralization.gov.ua/news/19142?page=4>.

Культурна спадщина: втрати через війну

187. Малко, Роман. Війна з ордою. 1255 пам'яток культури постраждали, 2 мільйони експонатів украдено [Електронний ресурс] : [за інформацією Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] / Роман Малко // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 6 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.01.2025.

<https://tyzhden.ua/vijna-z-ordoi-1255-pam-iatok-kultury-postrazhdaly-2-miljony-eksponativ-ukradeno/>.²

¹ Див. також: У Києві створили комісію з відновлення Будинку письменників [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. 2025. 31 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 31.01.2025.
https://tvoemisto.tv/news/u_kyievi_stvoryly_komisiyu_z_vidnovlennya_budynku_pysmennykiv_172946.html.

² Див. також: 1255 пам'яток культурної спадщини з початку війни постраждали в Україні через російську агресію [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. 2025. 7 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані.

188. Марків, Наталка. У Києві [Департаменті охорони культурної спадщини КМДА] встановили точну кількість пам'яток, що постраждали від атаки росіян першого січня [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 10 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107243/>.

189. На Херсонщині внаслідок війни пошкоджені понад 270 пам'яток історії та культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3953175-na-hersonsini-vnaslidok-vijni-poskodzeni-ponad-270-pamatok-istorii-ta-kulturi.html>.

190. Скільки пам'яток культурної спадщини постраждали через російські атаки на Львівщині [Електронний ресурс] / [пресслужба Львів. обл. військової адмін.] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 31 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.01.2025.

https://tvoemisto.tv/news/skilky_pamyatok_kulturnoi_spadshchyny_postrazhdaly_cherez_rosiyski_ataky_na_lvivshchyni_172930.html.

Про основні теми конференції «Документування руйнувань культурної спадщини для подолання наслідків війни» у м. Львові, яку організувала ініціатива «НеМо».

Див. № 1, 174.

Реставраційні роботи

191. В Одесі [фахівці проєкту «Тисячі дверей Одеси»] відновили [пошкоджені внаслідок російського ракетного удару] старовинні двері [Одеського національного] Художнього музею [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3954145-v-odesi-vidnovili-starovinni-dveri-hudoznogo-muzeu.html>.

Міжнародне співробітництво

192. В ЮНЕСКО оголосили про дві нові ініціативи для збереження української спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 28 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3953854-v-unesko-ogolosili-pro-dvi-novi-iniciativi-dla-zberezenna-ukrainskoi-spadsini.html>.¹

Дата звернення: 20.01.2025. <https://litgazeta.com.ua/news/1255-pam-iatok-kulturnoi-spadshchyny-z-pochatku-vijny-postrazhdaly-v-ukraini-cherez-rosijsku-ahresiiv/>.

¹ Див. також: ЮНЕСКО реалізує в Україні дві нові ініціативи для збереження української спадщини [та проєкт з відновлення і популяризації понад 300 робіт близько п'ятидесяти українських художниць] [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. 2025. 28 січ. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 31.01.2025. <https://m.day.kyiv.ua/news/280125-yunesko-realizuye-v-ukrayini-dvi-novi-initsiatyvy-dlya-zberezennya-ukrayinskoyi>.

193. Кіпр сприятиме ініціативам з відновлення культурних пам'яток України – МКСК [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3953378-kipr-spriatime-iniciativam-z-vidnovlenna-kulturnih-pamatok-ukraini-mksk.html>.

Про онлайн-зустріч заступниці міністра з питань культури Кіпру В. Кассіаніду з міністром культури та стратегічних комунікацій України М. Точицьким.

194. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький і міністерка культури Швеції [Паріса Лільєстранд] обговорили захист культурної спадщини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.01.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3950999-tocickij-i-ministerka-kulturi-svecii-obgovorili-zahist-kulturnoi-spadsini.html>.

195. WMF [Всесвітній фонд пам'яток (World Monuments Fund)] вніс [Київський міський] Будинок вчителя у Києві до переліку з 25 пам'яток, які потребують збереження [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 17 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 17.01.2025.

https://tvoemisto.tv/news/wmf_vnis_budynok_vchytelya_u_kyievi_do_pereliku_z_2_5_pamyatok_yaki_potrebuyut_zberezhennya_172485.html.

Переміщення культурних цінностей

196. Митники передали [Львівській національній науковій] бібліотеці [України ім. Василя Стефаника] цінні [старовинні] видання, які намагалися вивезти контрабандисти (фото) [Електронний ресурс] // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 9 січ. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.01.2025.

<https://wz.lviv.ua/news/526093-mytnyky-peredaly-bibliotetsi-tsinni-vydannia>.

Див. № 151, 152.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Дробович А. 79

Кравців Б. 51

Садовська М. 52

Скоропадська-Милорадович Є. 49

Шлендик І. 64

Шовкуненко О. 159

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКСКУ	Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	
ім. П. Чайковського	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
НБУ	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Історія культури.....	3
Культура і суспільство	3
Культура і держава. Культура і влада.....	4
Інформаційна політика.....	4
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України.....	5
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят.....	6
День Соборності України.....	6
Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту.....	7
Різдвяні та новорічні свята.....	7
Краєзнавство.....	8
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	8
Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи	9
Робота з дітьми та молоддю	10
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю	10
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	10
Мовні питання	11
Відновлення та збереження національної пам'яті.....	11
Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму.....	12
Літературні та мистецькі заходи.....	13
У творчих спілках України	13
Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій.....	13
Персоналії діячів української культури	13
Національна премія України імені Тараса Шевченка	14
У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка.....	14
Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури	14
Українці за кордоном. Культура українського закордоння	16
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	16
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад.....	17
Фінанси та матеріально-технічний стан закладів галузі.....	18
Український культурний фонд.....	18
Правові питання галузі.....	18
Освіта. Кадри.....	18
Початкова мистецька освіта	19
Кадри.....	19
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	19
Щодо призупинення Американською агенцією з міжнародного розвитку (USAID) грантового фінансування програм в Україні.....	20
Євроінтеграція України.....	21

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти.....	21
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО.....	22
Фольклор.....	22
Народні свята та обряди.....	22
Міжнародне співробітництво.....	22
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки.....	22
Види і жанри аматорства.....	22
Образотворче аматорство та народні художні промисли.....	22
Музичне аматорство.....	23
Фото-, кіноаматорство.....	23
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ.....	23
Новації в бібліотеках.....	23
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи.....	24
Робота бібліотек інших країн.....	24
Мережа та типи бібліотек.....	25
Основні напрями діяльності бібліотек.....	27
Організація обслуговування користувачів.....	27
Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження).....	27
Інформаційні технології в бібліотеках.....	27
Соціокультурна діяльність бібліотек.....	28
Бібліографія, бібліографознавство.....	28
Читання.....	28
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА.....	28
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки.....	30
Міжнародне співробітництво.....	30
Видавнича справа в інших країнах.....	31
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ.....	31
Міжнародне співробітництво.....	32
Робота музеїв інших країн.....	33
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу.....	33
Музейні фонди.....	33
Виставкова діяльність, експозиції.....	34
Літературні та мистецькі заходи в музеях.....	37
Колекціонування.....	37
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА.....	37
Охорона та збереження культурної спадщини.....	38
Культурна спадщина: втрати через війну.....	40
Реставраційні роботи.....	41
Міжнародне співробітництво.....	41
Переміщення культурних цінностей.....	42
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ.....	42

Довідкове видання

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список
Випуск 1
Періодичність 12 випусків на рік
Виходить з 1989 року

Укладачі:
БЛОКОНЬ Ольга Федорівна
БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна
ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна
СОЛОМКА Валентина Анатоліївна
ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2025

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,82.
Б/т. Зам. № 16.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017